

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМИНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, П. пош.
Конто пошт. шадн. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 14-00 „
Піврічно 26-00 „
Річно 48-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Канаді,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 зол., Німеччині 750 зол.,
Швейцарії 5 ш. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болга-
рії 750 зол., Австрії 750 зол.—
Збірна адреса 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 25-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

На будову нагробника Іванові Франкові.

Поклик Комітету.

Один із найбільших письменників Української Землі Іван Франко досі не має нагробника на своїй могилі. У 10-ліття його смерті в 1926 р. повстав у Львові окремий, покликаний до життя всіма українськими установами, Громадський Комітет з метою подбати за такий нагробник. На заклад Комітету громадянство відгукувалося щедрих жертвами. А проте звеличати поета гідним пам'ятником не було легко. Розписані конкурси не дали бажаних вислідів (потягли за собою чималі кошти).

У краю не мали ми відповідного числа мистців-різьбарів, а ті нечисленні, що працювали на чужині, не могли зорієнтуватися у вимогах конкурсу, або були заняті іншою працею.

Аж в осени 1931 р. предпоставив свій проект пам'ятника п. С. Литвиненко (що приїхав із чужини до Львова) і Комітет беручи за підставу оцінку двох організацій „Товариства Прихильників Українського Мистецтва“ і „Асоціації Незалежних Українських Мистців“ проект цей прийняв. Ідею до свого проекту взяв артист із „Каменярів“ Франка.

У найближчому часі Комітет видасть видівки з викінченого проекту, щоб громадянство могло з ним ближче познайомитися. Уся будо-

ва пам'ятника — з фундаментами, матеріалом, відливками, тощо — коштуватиме 30.000 зол.; тепер Комітет має готівкою всього 21.000 зол. і 3.000 примірників ювілейного видання вибору творів Франка п. з. „Пісня і Праця“, з якої весь дохід призначений на будову нагробника. Робота вже в повному ході, на цвинтарі працюють каменярі, кладуть сильні фундаменти під пам'ятник величезних розмірів.

Комітетові недостає ще 9 тисяч золотих. І тому він звертається до українського громадянства зі щирим покликом, щоб воно поновило свої жертви на будову нагробника на могилі Поета, та допомогло Комітетові віддати у вересні ц. р. готовий нагробник на власність українському народові. Жертви треба слати до Центробанку, Львів, Ринок 10, з допискою: на пам'ятник Франка (ч. вкладки 9003). Книжку „Пісня і Праця“ можна замовляти в книгарні Т-ва „Провіта“, Львів, Руска 1. по ціні 3. зол. за примірник разом із пересилкою.

ЗА ЕКЗЕКУТИВУ КОМІТЕТУ БУДОВИ
НАГРОБНИКА ІВАНОВІ ФРАНКОВІ:

Інк. Ю. Мудрак, ред. В. Мудрий, ред. Д. Палів,
Мих. Рудницький, д-р Іа. Свеніцький, д-р М.
Стасів.

Важкий іспит мас.

(Кореспонденція з Волині).

I.

Події на Волині все в більшій мірі притягають до себе увагу українського громадянства. І не дивно: волинські українські маси здають дуже важкий і відповідальний іспит зі своєї національної свідомості й життєвої сили. Від вислідів цього іспиту безумовно залежатимуть деякі зміни погляду на ці маси як серед самих українців, так і серед наших сусідів.

Поки цей важливий іспит тріває, український пресі залишається обмежитися до об'єктивно-дослідних спостережень. Але вже й сьогоднішній момент дає деякий матеріал для висновків.

II.

Першим об'єктивним твердженням повинно бути те, що останні три роки життя Волині творять якби окрему добу, що значно відрізняється від попередніх періодів. Ендеки називають цю добу добою „українофілства“ й насаджування українства. В дійсності є вона добою немовільного ствердження життєвої сили й національної відробитості мас, що, як стихія, намагаються пласити своїм власним українським руслом та з якими треба рахуватися. І це є перший позитивний вислід народнього іспиту.

Трьохлітній політика зводилася до того, щоб опанувати український стихійний рух і дати йому свій напрям. Власне, як українському руху. І це є другим позитивним вислідом іспиту наших мас.

Третім здобутком є признання, що українські маси в своєму національному русі не підуть за чужими провідниками, а лише за українцями. Зроблено все, щоб застосування до цього явища: дано масам українців — послав і сенаторів, політиків (ВУО), культурників („Рідна Хата“), церковників (тов. Петра Могили), газетирів („Укр. Нива“), урядників самоврядування і т. д. Але дано українців своїх. На цих провідників непоборного українського руху покликано українців-уенерівців, не зв'язаних з місцевим життям.

Коли виявилось, що й цього замало, робиться ще одна спроба: дати масам свої українські організації замість „Прогресу“, кооператив, організацій церковних, спортивних, жіночих і інших: а саме: полі кооперативів, просвітницьких

хат, театрів, хорів, банків, церковні організації, рев. союз кооперативів і т. д. Іспит у цьому напрямі ще незакінчений, і покищо годі сказати про нього остаточне слово. Можна говорити лише про об'єктивні умовини цього іспиту та про деякі побічні явища.

III.

Головною об'єктивною умовиною є низький культурний рівень населення — спадщина російського панування. На цьому ґрунті зродилися розізнані ножиці між слабенькою сільсько-господарською культурою й великими вимогами до сучасного хлібороба. Наслідком є страшне зuboжіння і незадоволення мас своїм положенням. Брак культурно-освітньої і агіт-культурної праці лише погіршує цей майже катастрофічний стан хліборобського населення. З другого боку цей брак утворює сприятливий ґрунт для розвитку крайніх лівих політичних рухів, хуліганства, деморалізації, тайного горільництва й т. д. Оце й є ті побічні явища, що тісно зв'язані з трьохлітнім іспитом наших мас.

Московсько-радянським рухом, веденим своїмиж напівтемісними демагогами, маси приймають за рух український і йдуть за ним. І сель-робізм за цей трьохлітній період зріс до величезних розмірів. Ріжниця та, що тепер він з шумливо-вічевого став добре й масово організованим. Селяни не лише сіла, але й ціліх повітів засвоїли його собі, як своє селянське „віру“, але „вірую“ власне, українське, протилежне до українського — чужого, накинутаго. Переходячи з села в село тих повітів, де селянство залишене без національно-культурних впливів, ви не зустрічаєте жадної іншої газети, іншого політичного погляду, крім сельробівського. Все інше відкидається згорі з острахом фанатиків.

Оце наслідки праці „призначених“, а не обраних провідників мас. І це цілковито зрозуміле. Маси хочуть йти за своїми та й годі. І чим більше підтримуються та рухаються ті, згорі покликані провідники, тим далі відходять маси наліво. А поруч йде розвиток безожности, яка в цьому році вже виявилася в багатьох активних формах. У хвості ж тягнеться занепад моральних підстав, вироблених у масах тисячелітнім впливом церкви.

Вийхати спокійно на вакації

можете лише тоді, коли забезпечите свої рухомості від крадіж і з вломом у

Т-ві Взаїмних Обезпечень „ДНІСТЕР“

у Львові, вул. Руска ч. 20.

IV.

Одначе наш народній організм занадто здоровий, щоб під зовнішніми ударами перейти в стан масового розкладу. Як раз ці удари викликають одночасно й національний відрух та пробудження свідомості.

Треба категорично ствердити, що національне усвідомлення українських мас швидко йде вперед. При цьому підсвідоме відчування своєї національної відробитості й інстинктовний відрух самозбереження помітно переходять у національно-ідеологічний й організаційний форми. Ідеологія УНДО стає найближчою. І людей, які всякий в себе цю ідеологію з подувів щоденного життя й преси, є на Волині вже що раз більше.

Тому-то вся політична боротьба на терені Волині є під цей час властиво боротьбою двох великих політичних напрямків чи ідеологій — радянськості й УНДО, що сама собою проскає в усі закутки національного життя. Це навіть в останніх днях ствердила польська преса.

І це викликає сильне занепокоєння тих, що хотілиб утримати національний український рух у своїх руках через своїх призначених провідників і свої організації.

V.

Що штучні українські організації не втримаються, бо не знайдуть ґрунту в масах, це є вже в деякій мірі очевидним і сьогодні. Кому від цього правдива користь? Ні тим, що йдуть за природним національним рухом, ні тим, які хотілиб узяти його в свої карби. Виграють на цьому лише треті — сельроб-комуністи.

В цьому й трагедія трьохлітніх екзаме-наторів серед наших мас. Заікайдувати штучним „провідниками“ штучних організацій, зменшити східну загрозу, але зростає здоровий національний рух і УНДО. А коли ліквідують природний національний рух і підтримують псевдо-національний, зростає комунда, сельробізм, хуліганство, безбожжя й т. д. Що кому більше подобається це інша річ. Тільки третього до вибору нема, бо бути не може. На цьому пункті й помічається заломання серед польських політиків. Є ще, правда, такі, які вірять, що можна чисто фізичними засобами ліквідувати той чи інший ідеологічний подув серед українських мас. Та про них нема що й говорити: це люди, які не розуміють людської природи.

VI.

Останній експеримент — опанування стихійним національним рухом українських мас — наближається до кінця. Виследи його, мабуть, виведає побачимо. Можливо, що на волинському ґрунті з'являться свої Бохемські, які забалакають інакше. Але можливе й все інше, на це й є Волинь. Одначе українська громадянство, що навчилася вже об'єктивно й спокійно оцінювати події в найтрудніші моменти національного життя, не має підстав до зневіри щодо наших народніх мас. Моральне завоювання одиниць української інтелігенції свідчить лише про те, що ця інтелігенція не знає свого народу. Здаєть-мас уляло до меж радянськості в реакцію, є процесом хоробрим, і більше чуттєвим, і як такий, з оздоровленням національного організму, мусить зникнути або зійти до мінімуму. Що торкається того іспиту, який здають наші маси до всі об'єктивні явища говорять за те, що виследи будуть задовольняючі й що експериментатори мусять змінити свої погляди й методи.

Більшовицькі контрасти

Американські кореспонденти пишуть з Радянського Союзу, що в тому самому часі, коли більшовицька преса містить тріумфальні оголошення про отворення якоїсь фабрики або копальні, то в Москві бракує яєць і треба за ними скорочувати аж по приватних ринках. І щасливий є той, хто може знайти кілька яєць по 40 американських центів за штуку. Дивний контраст! В соціалістичній державі одно яйце коштує 40 центів і за ним ще треба шукати, підчас коли у капіталістичних Злучених Державах у степі Тексас фермери продають цілий тузин яєць по 7 центів, а в окрузі Мегрет, провінції Альберти, Канада, тузин яєць коштує 5 центів, наслідком чого канадські фермери кормлять телята яйцями, мішаючи їх з молоком.

Зріст гітлеризму в Австрії.

(Від нашого кореспондента)

Не підлягає ніякому сумніву, що нове австрійське правительство Дольфуса буде тільки коротеньким епізодом у ході австрійських політичних подій. Народжене під знаком змиряючого, цілим населенням вже негованого австрійського парламентаризму теперішнього специфічного кольору, воно ніколи в світі не може бути в силі витиснути край з глибини господарської кризи, завести твердою рукою порядок, рятувати державу. Опираючися на парламентарну більшість одного однісінького тільки голосу (христ. суспільники, Ляндбунд і Гайматблук) новий кабінет живе з дня на день з ласки та залякання передовсім від ласки партії, без виборців, — тобто від „великонімців“, котрим при останніх виборах у Відні повітали всі поклонники до гаєнкрайцлерів.

Чи Дольфус буде в силі ліквідувати закордонні довги Австрії, чи зможе він опертися французьким пляням федерації наддунайських держав, чи встигне він залагодити справу кредитового банку, чи вдасться йому боротьба проти безробіття, проти занепаду торгівлі та промислу? Чимраз гостріше висувують наведені питання представники національних соціалістів. Чимраз грімішій їх крик: геть з таким парламентом, геть з такими послами, що не мають за собою більше довіри народу!

Спираючися на таких гаслах гаєнкрайцлерів треба ствердити, що вони сильно зростають у силу від локальних виборів з 24. квітня ц. р., в яких вони здобули надсподіване число мандатів. Від тих виборів ведуть вони шалену агітацію, яка має успіх. Це показали між іншим останні їх демонстрації перед парламентом, де вони домагалися розв'язання національної ради. Це показують з дня на день і всякі інциденти, як заворушення на високих школах, бійки з жидами у жидівській дільниці (Юденгассе), голосні демонстрації публіки на трибунах парламентарної сали, чи віденського ратушу. Молода партія австрійських гаєнкрайцлерів, не обтяжена досі відноснодіальною публічною роботою, підбадьорена успіхами своїх співпартійців у Німеччині безперечно збирає нині у своїх лавах усіх незадоволених, всіх тих, що очікують і що вимагають якоїнебудь зміни теперішнього стану. Чи та

Українці на американському святі у Вашингтоні.

На день 14. ц. м. припадає американський день прапора „Флет Дей“. На цей день приготувалась величаву парад у місті Вашингтоні в якій мають взяти участь різні національні групи, що прибули як іммігранти до Злучених Держав. Має це бути „міжрасова“ американська парада, в якій кожна національна група представляє себе як одну із складових частин, що творить населення краю Вашингтона. Бо й ціла парада має на меті віддати пошану Вашингтону.

Предсідник комітету коломбієського де-стрікту, що був почесним гостем на українським святі в місті Вашингтоні дня 1. травня ц. р., звернувся із запрошенням до українських представників, щоб вони постарались уладити бо-дай один український відділ в тій параді для

заманіфестування української нації з її мальовничим строєм. Просив також уладити український живий образ. Парада відбудеться на головній вулиці Вашингтону. Пенсилвенія свята, і буде переходити попри ступеницю, де буде сидіти між іншими президент Гувер.

З огляду на те Школа Українського Національного Танку Василя Авраменка звернулася із закликом до українських громад, щоб вони організували у себе відділи, котрі поїхали би до міста Вашингтону на згаданий день. Школа Авраменка має теж подбати про живий образ.

Невдачі радянських фабрик.

Після відкриття тимчасового заломання продукції в радянській фабриці Форда в Нижнім Новгороді, — яке спричинила погана управа тої фабрики, про що кілька тижнів тому широко розписувалася американська преса, радянський уряд і органи комуністичної партії знову відкрили подібні й поважні невдачі в інших фабриках і при будовах. Факти, подані у звітах, є застрашуючі.

І так наприклад в Константинові, в листопаді 1930 р., передчасно отворено фабрику цинку, яка тоді ще навіть до половини не була готова. Обчислюють, що той експеримент серез тодішніх обставин приніс втрат на суму 10 мільонів рублів. Програму продукції названого підприємства за цілий 1931 р. виконано лише до 18%. Доказано, що головною причиною тої невдачі був також кепський провід. Відповідальних за невдачу урядовців усунули й саме тепер переводять цілковиту реорганізацію фабрики.

Майже в тім самім часі будівничі фабрики льокомотив у Луганську стали предметом по-сміховища публіки. Комісар Тяжкої Індустрії, Григорій Ордзонікідзе доказав, що конструкція фабрики не є вдовольною. Директора будови фабрики М. Даниленка усунули й назначили день 1. жовтня як „абсолютну границю“ для закінчення цілої фабрики.

Віденськ.

З української преси.

Відгуки Загальних Зборів Т-ва Прихильників Освіти.

Цьогорічні Загальні Збори Т-ва Прихильників Освіти викликали живий відгук на сторінках усіх без винятку українських газет. Це найкращий доказ, що ці Збори були явищем, яке заворушило українську прилюдну думку, як небудення, затрівуюча і сумна подія. Не розлягся теж ні один голос, який похвалив би поведінку тих одиниць зпоміж студентства, а радше зпоміж т. зв. Краєвої Студентської Репрезентації, які — в ім'я гасла „чим гірше, тим ліпше“ — радше воліють загирити установу, аби лише виявити назоврх можливо найяскравіше і найбезоглядніше свої ультра-радикальні політичні погляди.

Очевидно, що кожний глядить на цю справу крізь призму власного світогляду. На жаль, не завжди виграє на цьому правда. Так нпр. „Новий Час“ з 1. ц. м. пише:

„...Це не значить, що серед студентів були прихильники і противники през. Дешикевича. Усі стояли на становищі, що п. Дешикевич не повинен бути даліше головою...“

Тимчасом у звіті „Нової Зорі“ з 5. ц. м. читаємо:

„...Студ. Гресько, голова секції студ. торговельників: На вічу (на яким напередодні Зборів вирішено жадати від през. Дешикевича уступити з головства — Прим. Ред.) не можна тут опиратися, бо про нього повідомлено студентство тільки день наперед. Зійшлося найбільше 80 студентів-мешканців А-кад. Дому, але вони не можуть рішати про все львівське студентство, числом 1500...“

Студ. І. Сенів стверджує, що Репрезентацію (яка виступила проти през. Дешикевича — Прим. Ред.) вибрано проти волі КЛУСО го-

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 7. ЧЕРВНЯ 1932.

АНДРИЙ ЧАЙКОВСЬКИЙ.

ПО ШЛЯХОТСЬКОМУ.

(Оповідання.)

Такі карні суди відбували в коршмі на Олівеччині у черватого Хаїма, якого шляхта про-звала аляквою.

Префект післав зараз за асесорами і за писарем.

Коршма наповнилася винуватцями і їх батьками; які страшенно стали гримати на синів.

Префект поклав тому край.

— Тихо! Або вони є по вашій добровільній волі під громадським судом, або я лишам все і посилю за шандарами.

Вдразу стало тихо, мов маком посів.

Почалась розправа. Префект заговорив до цинької шляхотської амбіції.

— Мав один з другим волю зробити але, то май відвагу признатися до алого, бо брехню ще гірше заласкудиш свою шляхотську честь.

— Не будемо виниратися, що завинили, то я спонутуємо.

— Ну ладно. Є надія, що ви поправитесь. Ваші тати заплащать шкоду людям, а ви дістанете за своє. А про це, що тут нині робитися, не сміє ніхто винести поза Закуття, бо лихаб йому година була.

Хай би про це дізналися хлопці, то взялиб нас, шляхту, на язвця і пішла би лиха дава про закутиську шляхту. А ти Хаїм за

цей час, як ми тут урядуюмо, — каже префект до оредяра, — не пускай мені нікого до коршми чужого, і мовчя язичку, якщо хочеш від нас їсти кашку.

У писаря вийшов доволі великий реєстр покрадених курей і качок. У той реєстр попала і Шльомчиха зі своїми трьома гусками.

— Ну щож, тати, заплаћте по доброму?

— Заплатимо, пане префекце, перепрошуємо вас за труд, та просимо добре покарати тих ледарів, щоб понамятали.

— Тепер виадіть усі, а ми з панами асесорами порадились.

Повиходили всі гуртом перед коршму, батьки погрозували кулаками своїм синам.

Тепер лишився сам суд і став радити над карою.

— Ну, щож панове, питає префект, я гадаю дати кожному по п'ятнацять прутів а їх провотиреві Янцевому Дмитрові двадцятьять по цісарськи.

— Буде з них, — каже старший асесор Стефан Михасів, — призналися, заплаћать шкоду і могорич для суду.

З тим усі погодилися. Відчинилися двері і прикликали всіх у хату.

— Дістанете хлопці по п'ятнацять прутів, а ваш командант двадцятьять, а тати та мами заплаћать за шкоду таку ціну, яка тепер є в місті і заплаћать для суду могорич, так як є у звичаю.

Ніхто не обізвался ні словом.

За той час привіс поліцей заїд берега Дні-ства визанку навізаних алових лозин. Покла-

ли серед коршми лавку і почалася екекуція Перший ліг Дмитро Яців і відібрав свою порцію. І так далі. Жаден ані скривився. Діставши свої виходив до сіней, але не відходив нікуди. Кожний хотів бачити, щоб кому не пропустили, або кого з ласки не помилювали. Як усі, так усі.

Прийшла черга на префектового наймити Миколу. Він стояв узявшись під боки перед лавкою і не гадав лягати.

— Чому не лягаєш? — питає задиханий поліцай, — що вже добре змахався.

— А диван де? — питає Микола вказуючи головою на лавку.

— Який диван?

— Я шляхтич і мені належить підслатити диван на лавку. Я знаю моє шляхотське право і не дам себе скривдити.

Шляхта видивилася на нього.

Пан префект, що трохи ходив до школи і навів був один рік у латинській, абентежился, що не пошанував шляхотського привілею, що шляхтича можна вибрати лише на дивані, став перешиптуватися з асесорами, що тут зробити і заїд кіля взяти дивана?

У цілім Закутті не було ніде дивана. Диван є хіба в церкві. Та якже брати з церкви послячувану річ до жидівської коршми? Неможелина річ, щоб десь колись не впала крапая свяченої води на церковний диван. Зрештою паламар не дав би з церкви дивана, бо заараз хлопці з рустикаль-ної громади довідалися би про цілу справу.

(Докінчення буде)

досами позашкільних студентів, котрі не вникають у дельтисні відносини. Минулого року одна і та сама Студ. Репрезентація на одних зборах ТПО заявила устами т. Янова: „Ми нічого не хочемо від старших, адохнемо з голоду, а не візьмемо сотика“, але на других зборах згодилася знов на вибір през. Д. на голову. (Бесідники закричали та не дали йому докінчити)...

Студ. Мих. Семчишин: Репрезентація повинна відноситися ворожо і до всіх виділових, що солідаризуються з през. Дец. Тверджу, що през. Дец. не накладав нікому зі студентів своїх політ. переконань. Тут не місце для „принципальної політики“!...

„Голови: „Ватри“, КЛУСО, Торговельників і Медичної Громади висловлюють потім недовіра студентам, членам Комісії Матки за те, що вони не порозумілися з ними в справі нових кандидатів до виділу...“

Отже, як бачимо, твердження „Нового Часу“ про одностайний фронт студентів у світі фактів виглядає зовсім інакше, особливо, коли прийняти під увагу атмосферу терору, серед якої знайшлися студенти, що не солідаризувалися зі становим ліннішнім провідником крайової Репрезентації.

Крім того „Нов. Час“ уважає, що

„як п. Дец. усувають з проводу УНДО, „Просвіти“ і навіть Кат. Союзу, то смішно просто було би, якщо б п. Децик, не хотів скинути студенти з голови Т-ва, яке є помістом між старшими і студентами“.

Заложення у тому твердженні наскрізь фальшиве: 1) порівняння — поміж політ. партією, громадською установою підтримувалою міжпартійним порозумінням, а навіть поміж організацією, що хоче мати вплив на політичне життя та наскрізь аполітичною суспільно-громадською організацією не витримує ніякої критики, — це зовсім інші площини діяльності; 2) саме тоді, коли з якихнебудь причин якийсь громадський діяч не хоче чи не може працювати в суто політичній (або навіть політичній) організації — треба йому дати можливість праці в установах аполітичних, суспільних, харитативних і т. д. і 3) кожна установа й організація повинна мати відповідних — інших — людей, відповідно до реального ґрунту, на якому та установа чи організація існує і до якого вони мусять — хочби серед боротьби і тільки частинно — пристосовуватися...

Але навіть „Новий Час“ стверджує:

„Було би все в порядку, якщо б студенти були заявили, що вони не будуть брати грошей з Т-ва, але зборки будуть переводити далі. Але на це Студ. Репр. не здобулася. Вона пішла по дній найлекшій і найменше відповідальній...“

„Мета“ в окремій статті п. н. „Самовишчування молоді“ пише м. ін. таке:

Серед таких умови справа вибору нового Виділу, а з нею взагалі доля Тов. Прихильників Освіти — зайшла у сапу вулицю, з якої не можна найти виходу. Загальні Збори відложено на необмежений час, сполучися, що може в міжчасі знайдеться якась розв'язка. Сам през. Децикевич займає у цій справі — як і в усіх інших на терені Тов. Прихильників Освіти — таке становище, яке найдалі йде назустріч бажанням студентів: він слушно не признає політичних мотивів кризи в аполітичному Товаристві, однак уважає, що дійсно голова Товариства, яке є призначене для студентів, повинен користуватися довірою студентів, — і тому негайно оголосив своє уступлення та покинув сцену нарад, щоб уможливити всім вільно висловити свою думку. Тільки ми, а за нами безумовно величезна більшість усього українського громадянства, всі громадяни без огляду на свої політичні погляди, не можемо зрозуміти, чому студенти не мають мати довіри до людини, яка своєю безкорисною, совісною і жертвенною працею, своєю безоглядною зовняльністю буршти всіх членів Товариства і загалу українського студентства та високим почуттям такти на це довіря безумовно заслуужала?!

Приклад із Тов. Прихильників Освіти виявляє якраз ту найбільш характеристичну рису ліннішних студентів із націоналістичного табору, якою є повне незнання дійсності і нехоть її пізнання. Адже дійшло до того, що студенти забувають про реальний терен тої організації, яка є призначена для їх власного добра, забувають про реальні обставини, серед яких та організація мусять працювати і про ті умовини праці голови Товариства, які згоріли просто внаслідок настанови голови людини з політичною маркою, яка націоналістичним студентам була до вподоби. Але студенти не хотять цього зрозуміти. Покладившись доктрині, вони готові радше загоріти та зруйнувати організацію, яка існує для

їх власного добра, яка не мішається до процесу оформлення їх політичного світогляду та яка допомагає їм лише покинути студії, — вони готові підірвати власними руками ту ґлазу, на якій самі сидять, аби тільки вдоволати доктрині. Це той самий принцип самови-

шчування, якому деякі студенти поклоняються також в інших ділянці своїх активних виступів, приносячи жертву з себе, своїм будучини і всіх своїх неанкористах ще для народу дрімучих чинностей — в імі доктрини. До цієї теми прийде ще повернути.

Присилайте жертви на будову надгробника Іванові Франкові, який уже будеється. — Гроші слати до „Центробанку“ наkonto ч. 9003.

Загострене положення в Манджурії.

Китайський уряд прислав генеральному секретареві Союзу Народів довірчий меморіал, в якому домагається скликання надзвичайної сесії пленарного збору Союзу Народів і комітету 19, щоб негайно запобігти дальшому загостренню ситуації в Манджурії. Тут війна триває далі. Японські війська посуваються вперед,

приходять нові підкріплення і в найближньому часі має розпочатися генеральний наступ проти китайських військ на цілому фронті. Манджурський уряд намагається цілковито в руках японців.

На основі того письма можна надіятися скликання комітету 19-ох в дні 12. червня ц. р.

Новий французький кабінет.

ПАРИЖ, 4. VI. ПАТ. Новий французький кабінет представляється так: Еріо прем'єр і міністр закордонних справ, Мартен фінанси, Даладі публічні роботи, Шантан внутрішні справи, Бонкур міністерство війни, Пенанс легу-

ство, Лейг воєнна флотя, Гардей земельні справи, Берто емеритурн, Ренуль справедливість, Пальмад бюджет, де Монж освіта, Фаро колонії, Даламіє праця, Маєр, Діран торговля, Годар публічне здоров'я.

Безвихідне положення Румунії.

Румунський уряд, як відомо, подався перед кількома днями до димісії й король поручив румунському послові в Лондоні, Титулеску місце створити новий уряд. У зв'язку з уступленням дотеперішнього уряду появилося такий урядовий комунікат: „Не можуть найти джерел на виплату урядових пенсій і причини незреалізованих впливів і з уваги на те, що в теперішній ситуації годі затягнути закордонну позичку, а з другого боку маючи на увазі те, що обни-

ження пенсій до половини вимагало би уряду, опертого на сильній політичній партії, уряд оголосив димісію“.

З Бухарешту повідомляють, що Титулеску прийняв місце створення румунського кабінету, але не вірить у свій успіх, бо ліберали відмовилися взяти участь в уряді концентрації. Останється ще комбінація безпартійного уряду з мужів довіри короля.

З польської преси.

„З міркувань над українською проблемою в Польщі“.

II.

Самоуправа. — Шкільництво. — Університет. —

У другій своїй статті на повищу тему у 2-ч. варшавського „Школу“ п. Консанти Бзюрський переходить по черзі до конкретні ділянки державного життя, які — на його думку — вимагають реформ, необхідних для розв'язки української проблеми в Польщі чи згадніти польсько-українських відносин.

Отже передовсім автор є прихильником найширшої участі українського населення в українських діях на терені самоуправи, але зауважує це останнє поняття лише до самоуправи громадської, повної і повільної. Автор є противником територіальної автономії, признаючи її вартість з погляду протиставлення себе „бездушному й нежиттєвому централізованій бюрократії“, але лякаючись розхитання державної суцільності Польщі через її поділ на незалежні автономії одиниці. Головна нехоть автора до територіальної автономії українських земель у Польщі є, вібито, чисто політичний характер тої концепції, який — мовляв — гроить покриваленим місцеві польської меншини. З цих самих причин автор є противником проекту „комісії для покращання адміністрації“, який поручає об'єднати три сх-галицькі воєводства, кажучи, що цей проект виник з політичних мотивів, а не річево-адміністративних. Автор хоче тільки такого нового адміністративного поділу Сх. Галичини, щоб Львів був „лицем до сходу“, а не до заходу (як нині). Воєвідська автономія повинна мати право локального законодавства.

(Повніші міркування автора вважамось наслідком місцем в його статті, бо вони виявляють внутрішню суперечність його виводів. Коли п. Бзюрський в заложенні приймає політичний характер української проблеми — і то не лише в границях Польщі, але й у найширшому міжнародному обемі, — то не можна накласти на політичний підхід „комісії“ до питання реорганізації адміністративного поділу земель в українським населенням. Колиж автор приймає як факт незалежницькі амагання усіх без винятку українців, факт, з яким треба рахуватися (сумніваючись, чи такий знавець українських справ буде стояти на становищі утопічної концепції про „спокійний людскі рускі“ і „бунтівничу інтелігенцію“, голошеної елєктами та інгрантами, а з другого боку признає, що т. зв. „лояльність“ можлива лише у громадян доволених, то логічно повинен діяти до виску, що лише якийсь суверенітет державності може прийняти елємент, задоволення національних вимог меншини у чужонаціональній державі: цей і є політичний та йнакш всіх територіальних автономій. І тутачу обачауда австрійська політика в відно-

Українці в державних установах. — Пересторога

шенні до поляків! Воєвідська автономія, а іншою політикою у кожному воєвідстві, залежно від особи воєводи та фантазії місцевих польських менерів, а при тому з можливістю таких ексperimentів „визволення“ самоуправних „діячів“, як на Волині, — така автономія є для усіх українців дивоглядом, на який вони ніколи не погодяться. Помилляється теж автор, що українці піднеслися з „нескриваною легковажністю“ до проекту терит. автономії ППО: навпаки, голосячи за тим проектом у принципі та заявляючи свою готовність приступити до річевої дискусії над ним і оголошення відповідних річевих поправок — відповідальні українські чинники віднеслись до засади проекту поважно, — лише рахувалися згорі з його нездійсненістю — з огляду на ендецько-санаційну перевагу в сомі).

Беззаперечним прихильником є автор щодо допущення українців до всіх державних установ, слушно добачуючи в штучному усуненні українців від державних парстатів праці й джерел заробітку величезну частину нинішньої аномальної дійсності. Те саме торкається відношення до української кооперації, яку автор каже трактувати як чинник добробуту населення, отже як чинник економічно позитивний і творчий. Автор є проти утратізації господарських установ, так само, як проти утратізації установ культурних і шкільництва. Автор осуджує утратістичний закон, як „сіть, в яку відловляють із польських мас одиниці для польського народу, гостро критикує таку дефініцію утратістичної школи, прийняту на практиці реалізаторами агаданого закону, та зауважується на проблемі шкільництва довшо, аналізуючи потреби школи народної, середньої і вищої.

Нинішня утратістична школа не може бути признана правильною, тому, що її пересичує дух облуди і фальшу і саме це є головною причиною, що свідома частина українського громадянства просто її ананалізує“.

З конкретних проектів реформи українського шкільництва, які подає автор, видно, що він по справу передумував і лєво займається (напр. подає порівняючі цифри статистики, аналізує концепції різних типів шкіл, пятає „бюрократичну заперділість і позитивне перещулення“ з ділянці шкільництва), але не має ще ясно виробленого погляду. Тільки згорі признає автор необхідність збільшення грошових татарів держави при реформі шкільництва по дній задоволення українських вимог і вважає, що ці шкільні держави мусять зробити.

В справі українського університету автор поручає приступити до його заснування — австрій-

Львів. Бяли Ожел — Рекорд 5:0 (2:0)

Недовіря пруському урядові.

На засіданні пруського союму 3 ч. м. відкинули 212 голосами проти 202 гітлерівське внесення на привернення даного регулятиву союму наряд, що передбачує вибір пруського прем'єра звичайною більшістю голосів. Зате прийняли комуністичне внесення на висловлення заяву недовіря пруському урядові Брауна 263 голосами гітлерівців, німецьких націоналістів, лівих і комуністів. Комуністичне внесення дає негайне здержання репарацийних рат відкату. Найближче засідання союму відбудеться 12 ч. м.

По широкому світі.

Над лівничною Добруджею перебігав циклон, що знищив цілу околицю і вбив 8 осіб. Цілий Мексик навістив сильний землетрус, причому загинуло багато людей. У Роганістали літак відомого летуна Габрієля впав на дах хемічної фабрики та пробив його. Літак упав до середини та зранив 8 робітників. Дві з них померли по дорозі до шпиталю. Греський уряд Пананастазіу, що об'їздив владу 27. травня ч. р., в суботу 2. червня подався до зимісії.

7 ПРОТЕСТІВ ПРОТИ ВИБОРІВ У 53. ОКРУЗІ.

Найближчий Суд розглядатиме в понеділок 6 червня виборчий протест, зголошений в 53. анб. окрузі Станіславів—Надвірня—Коломия—Сиктин. 3 округи тієї вплинуло 7 українських протестів проти висліду виборів до союму.

НОВИНКИ

— Де купити дешево дійсно добрий годинник, срібні або золоті вироби? У Івана Зельтнера. Львів, пл. Маріївська ч. 5. 1728 20-30

— **Нова Головна Рада У.К.С.** Як довідуємося, дня 3 червня ч. р. відбулося і. конституційне засідання Головної Ради Українського Католицького Союзу під проводом новообраного голови ради, З. Лукавського. Головна Рада У.К.С. уконституувалася в такий спосіб: І. заст. голови — о. ректор д-р Йосиф Сліпий, ІІ. заст. голови — дир. В. Кузьмович, секретар — д-р Кость Чехович, заступник секретаря — кооптований Гол. Радом — М. Козак, скарбник о. д-р М. Конрад, заступник скарбника — п.н. К. Яновичівна.

— **Дар „Прогніті“.** П. Кочиревич, заступник „Маслосоюзу“ в Парижі зложив 170 франків на дар „Прогніті“, за що Головний Відділ складає йому щирі подяку.

— **Громадське свято.** В кімнатах Народної Гостиниці у Львові відбулося в неділю, 5. ч. м. а полудне традиційне свято, влаштоване українським громадянством, що гуртується в Міланському Брацтві та Союзі українських власників реальностей. Акту посвячення dokonав о. кан. Лопатинський, після чого виголосив гарну релігійно-патріотичну промову, в якій нахвалив синтезу морального й національного відродження українського міщанства. Зібраних повитали голови обох міщанських організацій, п. Кривецький і рад. Кокоруд, після чого здовж столів засіло біля сотні осіб, мужчин і жінок, представників різних верств львівського міщанства. Переважали промисловці, а попри них заступлені були різні вільні професії, як адвокати, лікарі, духовенство, представники різних українських установ, преси, тощо. Низку промов, що переплітали спільний обід, розпочав голова Рідної Школи рад. Кокоруда, описав промовали п. Корчинський від „Прогніті“, пос. д-р Макарюшка від Укр. Парла. Репрезентації, проф. Березовський від Орг. Укр. м. Львова, редактори Палів і Кузьма від преси, та о. д-р Застирець, п. Карпик, п. Галідей і проф. Явченко від інших українських організацій. Промовці навітали роллю українського міщанства в минулому і в сучасний мент з різних боків, виказали його світлі і темні сторони та вказали на переважне завдання, яке слід йому сповнити в майбутньому. Промови були переплітались патріотичними співами. На закінчення п. Кривецький подякував зібраним за участь у святі, яке не повинно прогомоніти безслідно, напасті повинно ще більше об'єднати всі верстви львівського міщанства до дальшої організаційної праці. Свято тривало три години.

— **Переїзд Марії Соки до Львова.** Вночі переїхала на поїзті до Львова з Києва примадонна харківської і київської державних опер Марія Соки, дружина б. диригента тих опер, нашого земляка Антона Рудницького. Таким робом український артистичний світ на західних землях отримав нову першорядну співачку силу.

— **Театр львівської Української Театр. Кооперативу** (Театр ім. І. Тобілевича), що грає тепер у Борисіві до 8-го ч. м. включно, переїздить від 8-10-го на вистави до Заліщик.

Декрет през. Гінденбурга про розв'язання райхстагу.

БЕРЛІН, 4. VI. ПАТ. Оголошили тут декрет през. Гінденбурга про розв'язання райхстагу. На основі уст. 25. конституції Німеччини розв'язують з сьогоднішнім днем райхстаг, бо він не відповідає вже політичній волі німецького народу, як це виникло на основі виборів до

— **Зміни в прокуратурі.** Вице-прокуратор д-р Густав Ліпш, керівник політичного відділу львівської прокуратури, іменований шефом львівської прокуратури в Луцьку, де обійме своє становище вже від 1. серпня ч. р. Д-р Ліпш відомий з численних українських політичних процесів у Львові.

— **Полковник шефом судівництва.** Президентом апеляційного суду у Львові на місце спеціального д-ра Вуйцицького іменований полковник Зелінський з Варшави. Вице-президентом тогож суду буде д-р Зубрицький, дотеперішній шеф прокуратури.

— **Однострій для судових урядників.** Міністр справедливості оголосив обіжик у справі однострою урядників, зайнятих по судах. Підчас бюрових занять мають бути убрані в однакові плащі приписаної форми. Плащ довгий до 25 см. від землі, має закінчатися з переду на вісім чорних гузків, з яких перший має знаходитися у віддалі 5 см. від викрону шиї. Тим способом обіжик забороняє судовикам декольтуватися.

— **Велика підвишка університетських оплат.** Міністерство освіти видалило проект підвишки чесного та іспитових і лабораторійних оплат. Підвишка дуже велика, бо у багатьох випадках переходить 100 проц. У зв'язку з тим у широких колах університетської молоді і серед загалу громадянства запанувало велике занепокоєння. Багато студентів, що самі удержуються, стане перед konieczністю занехати студії. Новий тагар звальється теж на батьків, що дають удержання своїм дітям, які студіюють на університетах.

— **Увільнили д-ра Дренгевича.** У суботу закінчилася розправа проти д-ра Дренгевича, діяча ППС., якого прокураторія обвинувачувала в публ. зауренні. Присяглі судді заперечили односторонню всі питання, тому трибунал увільнив обвинуваченого.

— **Прогнав батоном бандитів.** На віз Данила Ладун з Пукова (пов. Рогатин) на дорозі між Германовом і Куровичами (пов. Львів) напало двоє бандитів і хотіли забрати йому скриньки з веза. Ладун почастував одного батоном, другого пистуком і вони втекли. Один із бандитів утікаючи зранив візника з револьвера.

— **За дівчину.** Настуня Сташко, багата дівчина зі села Махнів пов. Рава Руська, мала вийти заміж за парубка зі сусіднього села Мостів Малих. Це було дуже не по нутру місцевим парубкам, особливо Іванові Пахолок, що рад був з нею одружитися. Щоби дати науку прибулі, він змовився з тринадцятьма своїми кумпанями і коли Пахолок вечором 5 лютого ч. р. вертав зі своєю нареченою від священника в Махнові, всі напали на нього і так його побили, що він незабаром помер. Дня 2. червня чесна тринадцятка станула перед трибуналом присяглих суддів у Львові, який трьох увільнив а решту засудив на кару від 8 місяців до 2 років в'язниці. Ця розправа киде понуре світло на відносини серед сільської молоді по наших селах, на які повинно звернути більше уваги наше духовенство і світська сільська інтелігенція.

— **Родина трагедія.** В Любчі (пов. Жидичів) селянин Дмитро Іваник постріляв у груди й руку свою 24-літ. жінку Марію за те, що жила в його хаті в любовником. Іваник думав, що вбив жінку, тому втік із дому з кісром і шнуром, щоби повіситися.

— **Смерть під колесами потягу.** Коло села Пікулович під Львовом 10-літній син місцевого господаря, Гнат Войтас, пасучи корови, упав через неосторожність під колеса товарного потягу і загинув на місці.

— **Програш жінку в карті.** В Лукові коло Любаня картяр Войтисевич витягнув до гри 3. Варецького, який усе програвав. Коли програш усі гроші, Варецький поставив на карту ровер, описав маринарку і знову програш. Розгорячений поставив на останню карту свою жінку. І цим разом щастя не дописало. Тоді Войтисевич підвівся від стола і підійшов до виграної жінки, щоби взяти її до свого дому. Однак Варецький кинувся на нього з ножом і так поколов його груди, що той незабаром помер. Закричала поліція, Варецький пропав без сліду.

— **Напад на коршму.** В січні ч. р. трьох озброєних людей напало на коршму Давида Патенберга в Зушинцях пов. Львів і налякавши коршмаря револьверами, зрбували йому 20 зол. та кілька пачок тютюну. Поліція викрила, що нападниками були 19-літній Ян Сабара, 21-літній Олександр Пухник і 30-літній Мих. Козак, всі зі Львова, які 2 ч. м. станули перед львівським судом присяглих. Два перші дістануть по 3 роки, а третій 5 літ в'язниці.

своїм союзним країм, що відбулися останніми місяцями.

Декрет увиходить у життя з днем оголошення. Підписав його през. Гінденбург, канцлер фон Папен і міністр внутрішніх справ Гайль.

— **Чеські соколи.** 22 травня відбувся в Дубні аїад чехів, на якому заспівано руханкове т-во „Чеський Сокол“. На цьому святі промовляли голова чеської Шк. Матіці Меснер і редактор чеського часопису „Гале Воїне“. Одним лише українцям не вільно мати спортивних товариств.

— **Дрібні вісти.** В Білостоці застрайкували текстильні робітники. — При вул. Смочий у Львові завалилася стара двоповерхова кам'яниця, яку магистрат завадлегід опорожнив. — Норвежський летун Шор Гольдберг приготувався до лету понад Атлантику.

— **Тікають з раю.** Біля с. Мілятина Здобувського повіту перейшли через кордон з Радиської України група втікачів у кількості 10 осіб, дорослих і дітей. Оповідать, що до втечі змусили їх певні умовини життя під більшовицькою владою.

— **Справа Горгулова.** Слідчий суддя в Парижі візнішу внесення Горгулова на нове переведення експертизи умови осудності Горгулова. Наслідком того Горгулов стане перед судом обвинувачений за свідоме душегубство. Процес відбудеться в половині червня ч. р.

— **Кара за нагу парад.** Духоборська секта „Синів Свободи“ з округи Нелсон, Бритиш Колумбія (Канада) уладила перед трьома тижнями нагу парад у околиці Трам. Нагі мужичини і жінки ішли походом гостинцем і співали пісні. Повідомлена поліція, прибула негайно на місце і приказала нагим збиратися. Коли вони відмовились, поліція почала сипати по них ілкий порошок, що змушує людину шквратитись. Однак це не помагало. Тоді почали лити на них холодну воду із смачок та бити обнажених. Параду розігнали, причім арештували 118 нагих „Синів Свободи“, між ними кількадесят жінок і провідника парадів Петра Малова. Арештованих примістили у в'язниці в Нелсон, а в духоборських околицях розставили поліцейські сторожі, які мають недопустити до дальших нагих парад „Синів Свободи“. Відбулася судова розправа проти арештованих учасників „нагої парад“, на якій засудили всіх 118 осіб, між ними 34 жінок, на три роки в'язниці. Згодом духобори повторили нагу парад. Поліція арештувала 209 осіб, між ними 90 мужчин, 52 жінок і 67 дітей у віці понижче 14 літ. Коли поліція окружила їх, вони без спротиву повсідали на поліцейські вантажні автомобілі, які відвезли їх до тюрми в Нелсон.

— **Німецькі хлопці довкола світа.** До Америки приїхало 10 німецьких хлопців у віці від 18 до 26 літ, тільки їх провідник має 35 літ. Вони вибралися в дорогу кругом світа. З Нью Йорку йдуть пішки до Каліфорнії, а відтам перепливають кораблем до Японії і далі на Зелений Кіай. Із Зеленого Кіайу перейдуть Сибір, Росію і Європу, аж знову вернуться до Німеччини. Мають при собі музичні інструменти і вмють співати. Уваджують концерти, які їм помагють добути прожиток.

— **Шевченківське свято у Відні** відбулося 15. травня ч. р. заходом комітету місцевої української школи. Свято влаштовано в залі Лерергаузу при Йозефсгассе 12. В програму входив між іншим „Вінок на могилу Т. Шевченка“, відгравий учнями української школи при співучасті хору українських товариств у Відні.

— **3 Українського Комітету Допомоги голодуючим гуцулам в Станіславіві.** Позір Станіславівщині! Заходом Українських Товариств та Українського Комітету Допомоги голодуючим на Гуцульщині відбудеться 12 червня ч. р. в Станіславіві в залі „Сокола“ концерт при заскаві співучасті п. Сальомеї Крушельницької і п. Наді Біленької. — Дохід на голодуючих на Гуцульщині.

З кіна.

Кіно Касно: „ЧУЖИМ ВІЛЬНО ЦЛУВАТИ“.

Норма Шілер належить до найсимпатичніших і найінтелігентніших американських фільмових зірок. Її улюблені ролі — діачат або молоді, закоханих беззастережно у своїй свободі і в сильних мушкет. У цій фільмі бачимо популярну тепер в Америці тему жіночої еманіпації у ділянці... кохання. Чи жінка може нарівні з мушкетом заживати повної еротичної свободи? Відповідь виглядає менше-більше так: може принципіально, але практично не веде до прикрих „комплікацій“. Тільки така жінка як Норма Шілер може дати собі раду з ними, завдяки своїй інтелігенції та чарівній усмішці.

Кіно „Палас“: „ТАЙНА ГАБСБУРСЬКОГО ДВОРУ“.

Ця тайна — закулісове життя Єлисавети, жінки Франца Йосифа I. та їхнього сина Рудольфа. Обидва були нещасливі в коханні, бо їхнє подружжя було подиктоване „вищою державною рацією“. Фільм дає тільки поодинокі сцени із двірського життя, що не складаються на одну цілу історію.

м. р.

3 цирку.

З-го п. м. дав відомий цирк Станевський свою першу виставу. Програма різноманітна, навіть аж за довга: за півтора години глядачі мають на що подивитись. Гарно дресовані коні, аручні акробати, один знаменитий блазень (серед інших), жонглери, слони, малпи. Найбільші оплески збирають китайці, мароканці та наков'язники.

† ПОСМЕРТНІ ЗГADKI.

Микола Федів, залізничник із Станиславова, помер 18 травня 1932. у 52 р. життя як засланиць у Познані у шпиталі. Була це людина великого характеру та патріотизму, ідеальний муж і батько. Увесь час тяжкої праці на чужині мріяв про поворот у рідні сторони, тим паче, що поморське повітря шкодило сильно його здоров'ю. Осиротів незабезпеченими дружиною Наталією з Брусаків і трое дітей.

Вічна йому Пам'ять!

Дописи.

ТУРКА н. СТР. (Свято Матері в Турці. — Загальні Збори кооператив в Дністріку Дубовім. — Шкільний інспектор В. Бережницький перенесений). В дні 29. травня ц. р. улаштувала тутешня філія „Просвіти“ під проводом о. І. Федевича Свято Матері. Велика зала Народного Дому була переповнена. З виконаних точок програми заслугоють на згадку промова дир. П. Шеремети, корові продукції й виправи діточок „Укр. Захоронки“, яка гарно розвивається. — Цього дня відбулися в Дністріку Дуб. Загальні Збори кооператив „Єдність“ при участі кількох сот селян. Предсідником зборів був о. С. Дримала, про значіння кооперації для малоземельних

різників реферував д-р Кондрат, голова КОК в Турці, промовляючи в дискусії І. Угринчук, начальник складу Н. Т. в Турці, Петро Петришак і ін. Збори пройшли дуже гарно. — Слід вквітати, що І. червня ц. р. перенесли з Турки до Жидачева українцю, стільки разів в нашій пресі згадуваного шкільного інспектора Владислава Бережницького. Не дивлячись, що місцева старо-стинська рептія „Видомості Турчанське“ винищує північ в честь цього руйнітника українського учительства!

НОВЕ СЕЛО, ПОВ. ЗБАРАЖ. (Культурна праця).

По знахих подіях в 1930 році здавалося, що культурне й освітнє життя в Новоселеччині цілком упаде під грозою тих подій. Та не так сталося, бо мимо всього селянство повіту не тільки не апало на душі, але можна сказати ще з більшим запалом взялося до праці. Культурно-освітнє товариство Нового Села відновило вповні свою діяльність, даючи низку вистав, щоб зібрати гроші на доповнення знищених бібліотек та інвентарів, кооператива виповнила наново свої полиці товарами і життя пішло повною ходою вперед. Члени аматорського гуртка при читальні „Просвіти“ дали в минулому році кілька вистав, а саме: Молера: „Гриць Мазинія“, Нестроя: „Трійка гіл'ята“, в яких аматори селяни виявили зі своїх ролей цілком бездоганно. Клубок „Рідної Школи“ в Новім Селі під головуванням д-ра Кокотинського, а особливо секція студентів того клубка, якого головою є студ. Іван Малуца влаштувала Академію з нагоди ювілею Василя Стефаника зі сльозучою програмою: Вступне слово виголосив студ. Вітошинський. Рецитали з творів Стефаника „Земля“ і „Сини“ та „Марію“ виконали бездоганно студ. Будкіна і д-р Осінчук, реферат про творчість Василя Стефаника виголосив студ. А. Пашук. Вкінці інсценізація Стефаникової „Землі“ виконана академічною молоддю і деякими селянськими силами викликала велике вражіння у слухачів. Продукції селянського хору з Токів вишли бездоганно. Заходом тогож клубка відбувся в 1931 році ювілейний концерт „Рідної Школи“, на програму якого зложилися вступне слово д-ра Кокотинського, деклямації Е. Копачівни, Воробкевича, „Галич“ і Я. Шкільняка, Франкового „Наймита“ діточі деклямації, С. Сениківної „Пробудися, встань Народо“ М. Комендіної, Шашкевича „Цвітка дрібня“, реферат про історію і діяльність Т-ва „Рідна Школа“ С. Сениківної. Виступи дуету оркестри з Гиничок, хор чит. „Просвіти“ в Новім Селі під управою д-ра Д. Сеника відспівали народні пісні укладу Давидовського і Лисенка та сольспів у супроводі оркестри з Гиничок Січинського „Думу про

Ничая“, а відспівання національного гімну закінчили свято. Служачі відійшли домія плісесені духом. Клубок „Союзу Українок“, якого головою є п. Сеникова, улаштував у році 1931 опіку над дітьми в часі життя, а також діти так і родичі були японі вдоволені, а курс вишлого діточим святом, в програму якого входили: вистава „Водяника“, діточі деклямації і діточі виправи рутинкові. На покриття коштів того салку відіграно вистава „Рідної Школи“ при співучасті членів чит. „Просвіти“ Нового Села і студентів виставу „Соколиків“ в Новім Селі і Токах. Заходом місцевої кооперативної і кооператива села Суховець, Козар, Гиничів і Гиничок відбувся в тімже році величаво кооперативне свято, на яке зібралось кілька тисяч народу, чим дало доказ зростання кооперативної ідеї в повіті. Занятий дощ виправив і дав відбутися святу в повнім порядку, але мимо того селянство при виповненні салі вислухало реферат про кооперацію та продукції хору Суховець і деклямації. Величавий похід з майдану, де відбувалася послужба Божа до салі займонував усім і був доказом зорганізованої сили і свідомості. На жалі мусили ствердити відсутність загалу інтелігенції в народній праці, бо як зауважено, то всі ті імпрези були виконані за ініціативою і при підготовці кількох інтелігентів те при допомозі кількох молодих селян, які ревно прикладаються до праці, підчас коли загала селянства й інтелігенція відноситься пасивно до всякої праці, ба навіть відраджує інших брати участь в культурній роботі, аби не зражувати собі „сильних міра сего“. Чи це не переконалися ті панове, що таким поступом не зеднають собі жадної ласки, де П шукають, а зариваються лише маси в зневіру до себе та відганяють їх від дальшої роботи, а тимсамим і дальшого поступу. Теторія „покірного теляти“ вже давно упала, а діти з сильних світ належить. Тому особливо в тепершній хвилі не час сидіти згорнувши руки, але з цілою силою братися до праці на кожному поці, аби не лишитися рабом і погноєм тих, котрі хотять і віють прихватувати та використовувати кожну ситуацію для піднесення і переведення своїх планів, тому пора зайти до праці. — Обсерватор.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 3. VI. 1932, за масло експортне та десерне пріма 0.00 зот., а літру молока 20—21 сот., літру сметани 1.00 зот., а літру сметани 3.30 зот.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Театр.
Понеділок, 6. VI. год. 7.30 веч. „Бурашонові клопоти“.
Вівторок, 7. VI. год. 7.30 веч. „Бурашонові клопоти“.
Середа, 8. VI. год. 7.30 веч. „Бурашонові клопоти“.

Театр Ріжнородностей.
Понеділок, 6. VI. год. 8. веч. „Слідство“.
Вівторок, 7. VI. год. 8. веч. „Слідство“.

Кіна.

АПОЛЬО: „Мавас, син джунглів“, „Романтична ніч“.
КАСІНО: „Чужим візном цілувати“ (Норія Шівер).
КОПЕРНИК: „Д-р Джекиль і мр Гайд“ та Вбиство през. Думера.
ЛЕВ: „Злочин“, „Божевільна ніч“.
МАРУСЕНКА: „Д-р Джекиль і мр Гайд“ та Вбиство през. Думера.
МІРАЖ: „Спокуса“ (Грета Гарбо).
ОАЗА: „Веселий Мадрид“ (Рамон Новаро), „Фатальний матеріал“ (Льорель і Гарді).
ПАН: „Чотирьох із легію“.
ПАЛАС: „Тайна Габсбурського двору“.
ПАСАЖ: „Панцирне авто“, „Пропала жінка“.
ПРОМІНЬ: „Мертвий вузол“, „Кохання в пустині“.
СОНЦЕ: „Поліцаймстер Тягеев“.
СТИЛЕВ: „Легіон хоробрих“, „Вічне полум'я“.
УТІКА: „Тайна китайської діляниці“, „Пострах Тексасу“.
ХИМЕРА: „Співачка зі завулка“.

Програма радіо.

Вівторок, 7. червня 1932.

Кенігсберг (217.1) 11.30 Віденська музика, 12.45 Спі, Мансфельд, 22.30 Російська музика, Братислава (278.8) 14.30 Концерт, 22.20 Музика з кав. „Музей“, Главерзун (298.2) 10.10 Солісти, 16.10 Діточий хор, Міанно (331.4) 20.30 Опера, Брно (341.7) 12.30, 19.00 Концерт, 20.30 Рос. пісні, Штутгарт (360.6) 10.00 Компа. концерт, 19.25 „Дер Афе Вун“ комічна анд., Гамбург (372.2) 20.45 Вечір Верді, Бундешт (394.2) 20.45 Арті, пісні, Стокгольм

(435.4) 19.30 Хор, Рим (441.2) 17.35 Спі, Серра Масара, 20.45 Концерт, Лянгенберг (472.4) 21.00 Концерт, Доніцеті-Маскані, Прага (488.6) 18.30 Нім. пісні, 20.30 Скрипка, 21.00 Рос. музика, Мінхен (532.9) 21.45 Спі, Ол. Гергард, Харків (937.5) 15.00, 20.00, 24.00 Концерт, Ленінград (1000) 14.00 Концерт для дітей, 14.30, 16.00 Концерт, 18.00 Трансм.з опери, Калюндборг (1153.8) 20.00 Оперетка, 22.00 Сучасна музика, Москва (1481) 17.30 Сканд. музика, 17.30 „Демон“ оп. Рубінштайна (досв. 720 м.).

Львівське радіо.

Вівторок, 7. червня 1932.

12.20, 12.45, 15.10, 15.45 Грамофон, 12.40 Метеор. комунікат, 15.00 Господарський комунікат, 15.35 Комунікат уряду фіз. виховання і спорту, 16.40 Збірня туристика, 17.00 Симф. концерт, 18.00 „Вел. піст у батьківщині пророка“, 18.20 Легка музика, 19.15 Плекання коней, 19.45 „Фільми мин. сезону“, 20.00 „Книжка як панacea“, 20.15 Обговорення евр. концерту в Парижі, 20.30 Європейський фр. концерт, 22.40 Спорт, 22.50 Танкова музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

Вияджуючи зі Львова до кінця червня ц. р., прохаю всякі листи в редакційних справах відсилати не на мій адресу, а просто до Ред. „Діло“, — Іван Німчук.

Загальні Збори Філії Союзу Українок в Золочем відбудуться дня 14. червня 1932 р. в салі Шашкевича, в год. 4. по пол. — Виді.

Товаришів, що здавали іспит зрілості в 1887 р. в академічній гімназії у Львові просимо на 45-літній маторальний візд, що відбудеться у Львові дня 29. (середа) червня. Товариші зійдуться тогочас дня в год. 9 рано в Успенський церкві, де маторальні панакхиза за померлих професорів та товаришів. — Д-р Т. Гвоздешкий, д-р В. Лаврівський, о. Т. Савойка.

Заходом Повітового Клубка „Рідної Школи“ в Дрогобичі відбудеться в неділю дня 12. червня ц. р. Ювілейне Свято Рідної Школи. У програмі: 1.10 год. перел. пол. Торж. Богослуження в церкві Св. Трійці, II. 12. год. в полудні Святочня Академія, III. 3. год. по пол. на гімназій. плащі Свято Молоді з гуртовими вправами шкільної дітвори.

Ширші Сходилин членів Жіночого Клубка ім. Ганни Барвінок відбудуться в середу 8. червня в 6-й год. вечора в доміцї при вул. Мохнацького 12. На денім порядку відчит інж. Стефаній Чижович на тему: „Жінка у виборі свого звання (фаху)“. Численно явитись просить Старшина.

Надзвичайні Загальні Збори Філії Союзу Українок в Рогатині відбудуться дня 12. червня 1932 р. в год. 3. по пол. в салі Філії „Просвіти“ в Рогатині. На порядку дня: 1) Вибір голови Товариства. 2) Вибір Виділу. 3) Винесення і запити. — Дарія Бабюк, голова.

Вступні іспити в прив. гімназії „Рідної Школи“ в Чорткові відбудуться: до I. кл. 27. і 28. червня ц. р., до II.—VIII. кл. 24.—27. червня ц. р. — Дирекція, 1-3

Збірка „Дару Просвіти“ в грудні 1931 р. на збіркові листи принесла в станиславський воевідстві в районі Філії: Богородчан 167.51 зот., Болехів 242.53 зот., Бурштин 137.57 зот., Войничів 168.28 зот., Городенка 177.00, Галич 300, Долина 148.02, Делятин 9.40, Жидачів 253.34, Журавно 274.43, Калущ 360.54, Коломия-Печевіж 241.66, Косів 121.09, Кути 93.45, Надвірна 267.77, Отинів 150.49, Рожитів 16.50, Рогатин 486.97, Солотвин 225.51, Сколе 373.58, Снятин 253.12, Станислав 681.41, Стрий 368.66, Тисмениця 269.54, Товмач 201.82; в львівським воевідстві, в районі Філії: Вібрка 786.67, Бела 175.67, Городок Ягала 306.97, Добромиль-Бірка 254.96, Дрогобич-Борислав 440.01, Жовква 234.15, Краковець 46.36, Комарно 23.05, Любачів 214.17, Львів-повіт 365.97, Львів-місто 1058.68, Мостиська 266.96, Перемишль 680, Рава Руська-Угнів 616.48, Рівнів 39.70, Судова Вишня 135.18, Старий Самбір 203.85, Сяніч 196.98, Сокаль 776.82, Турка н. Стр. 67.16, Чесанів 303.85, Ширець 220.08, Холорів 264.50, Янів 71.26, Ярослав 362.06, Яворів 175.12; в тернопільським воевідстві в районі Філії: Бережани 47.45, Борщів 661.37, Бродів 146.85, Бучач 78.20, Буськ 248.03, Гусятин 107.17, Галичів 222.82, Гринялів 421.70, Заліщики 220.60, Збарж-Нове Село 779.44, Золочів 372.28, Золочів-Одесько 400, Козова 3.50, Копичинів 184.70, Камінь Струм 306.38, Мельниця 241.70, Монастирська 222.86, Підгайці 386.74, Перемишлян 102.46, Підволочиська 501.95, Помор'яні 145.53, Радехів 356.28, Скалат 389.35, Тернопіль 1436.91, Терехів 564.27, Тауште 299.70, Чортків 350.30. — Разом у всіх воевідствах 23,555.78 зот.

Крім цього за час від 1. 7. 1931 до 30. 6. 1932 безпосередньо від жертводавців зложено до Т-ва на повноту ціл з львівським воевідстві в районі Філії: Бибра 42, Бела 70, Городок Ягала 40.15, Діма 75.5, Добромиль-Бірка 33.85, Дрогобич-Борислав 356.11, Жовква 82.39, Краковець 51.35, Комарно 80, Любачів 34.50, Львів-повіт 135.05, Львів-місто 3969.98, Лежайськ 35, Перемишль 686.58, Рава Руська-Унів 91.75, Рудків 37, Рівнів 21, Судова Вишня 66.54, Мостиська 41, Самбір 164.80, Стрий Самбір 124.10, Сяніч 188.91, Сокаль 172.38, Чесанів 11, Ширець 110, Турка н. Стр. 40, Холорів 87.16, Янів 26, Ярослав 85, Яворів 45. Воевідство тернопільське, Філії: Бережани 118, Борщів 266.97, Бурштин 204.05, Бучач 249.92, Буськ 67, Гусятин 51.52, Галичів 38.50, Гринялів 131.31, Заліщики 26.30, Збарж-Нове Село 340.55, Золочів 94.85, Золочів-Одесько 400, Козова 87, Копичинів 75, Камінь Струм 125.50, Мельниця 25.10, Монастирська 134.76, Підгайці 70.70, Перемишлян 264.85, Підволочиська 60.25, Радехів 30.40, Скалат 137.70, Тауште 68.66, Тернопіль 1723.34, Терехів 372.25, Чортків 177.88. Воевідство станиславське Філії: Богородчан 40.05, Болехів 41, Бурштин 123.48, Войничів 9.50, Городенка 61.90, Гусятин 97.15, Долина 74.79, Делятин 75.91, Калущ 90.75, Коломия-Печевіж 362.50, Жовква 59, Кути 14.40, Журавно 49.55, Жидачів 123.48, Надвірна 14, Отинів 15, Рожитів 89.70, Рогатин 276.72, Солотвин 13, Сколе 48, Снятин 81.20, Станислав 181.82, Стрий 424.91, Товмач 48.57, Тисмениця 32.50, Краківське воевідство, Філії: Новий Світ 143.20, Волинь 258.40 зот. Разом 37,951.22 зот., а разом зі збіркою на ліста 37,951.22 зот.

Головний Виділ складає огосю дорожню всім жертводавцям і збірникам ширі подяку.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

КОСІВ, пансіон Е. Лукашевської приймає гості Шни знятих. 1931-34

„ESHAPЕ“ Сня з о. п. Львів, Ляхівська 27, тел. 4-69. Продаж і обслуґа самодіа Форда. Нові моделі восьми- і чотирох-літрові. 1932 1-2

Ширіть наш часопис!